

Quan un monjo i un poeta es troben

Salvador Giralt reuneix les converses amb el monjo de Montserrat Ramon Ribera-Mariné

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Hi ha coses que se'ns fan muntanyes. Com les contradiccions. Per a moltes persones, són muntanyes infranquejables; per a d'altres, oportunitats de pujar-les. Però encara n'hi ha, potser no tantes, que no només les pugem, sinó que ho fan preguntant-se què hi ha després: carenes de contradiccions que el caminant recorre. No en va, la paràbola de la vida, amb les seves contradiccions inherents, és el camí. Quan un monjo que surt del monestir per caminar i un poeta amant de les migdiades i del ioga es troben, què en surt?

El 2017 la Nau Còclea va organitzar per tercera vegada el Grand Tour, una proposta itinerant en què, cada estiu, diversos artistes comparteixen les seves obres amb el públic en llargues rutes a peu durant setmanes. L'escriptor Salvador Giralt (Poblenou, 1954) n'és un dels membres organitzadors i durant aquell any, quan el Grand Tour va passar per la Casa d'Espiritualitat del Miracle, al Solsonès, va entrevistar Ramon Ribera-Mariné, el monjo de Montserrat que s'encarregava del lloc des del 2007. Un primer aspecte l'atreia i l'enllaçava amb la proposta artística: aquell home era un caminant. "Que un monjo camini és singular, gairebé una contradicció", explica Giralt. I quan diem que camina no vol dir que surti a caminar de forma esporàdica o regular: hi havia èpoques que, si havia de fer gestions a Barcelona, hi anava caminant. "En una de les converses em va dir: «Els primers 30 kilòmetres vas bé, els següents 30, també més o menys bé», i ja en portem seixanta! -afegeix admirat Giralt-. Després diu: «Els altres 30 la ment se't dispara, i és bastant al·lucinant, això, com una pèrdua de control»".

Descalç de prejudicis

La sèrie de converses veuen ara la llum en el llibre *El camí del monjo* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat). No abandonem les contradiccions; al contrari, seguim caminant-les. Per exemple, tot i participar al Grand Tour i publicar el llibre, Giralt no acostuma a caminar: "Em canso! En un dels Grands Tours volia enviar una crònica de l'etapa cada dia, així que primer havia de caminar i després escriure. Gairebé em moro! Va ser una de les gestes de

Salvador Giralt i Ramon Ribera-Mariné durant una de les seves trobades el 2018. s.c.

la meua vida, poder arribar viu! Si jo fos monjo no sortiria. Potser soc més monjo que ell! Soc una mica ermità, m'agrada molt la soledat; ara que es critica tant, jo la necessito".

Tot i que l'atracció per la vida monàstica és una constant en la vida de Giralt, a l'hora d'entrevistar-se amb el monjo va haver de deixar els prejudicis a la porta: "Em moc en els ambients literaris i fins i tot en la poesia en l'àmbit trencador, de capgirar-ho tot. De petit vaig estar internat en un col·legi de capellans i això em va provocar un rebuig pel tema catòlic, com a tanta gent de la meua generació. He buscat l'espiritualitat a Orient, en el ioga, la meditació... En aquest sentit, aquestes entrevistes en format llibre són com un intent de recuperar el fil d'una tradició pròxima de la qual ens havíem desconnectat. La meua perspectiva és la d'una persona que s'ho

Mirada Giralt es mira el món dels monjos des de fora, amb curiositat i respecte

mira des de fora, però amb curiositat i respecte, com una manera d'entrar en un món que és al costat i que no coneixem".

El mateix Ribera-Mariné, al llibre, parla d'aquestes contradiccions, o tensions, que l'han marcat: "Tota la vida ha sigut un voler retirar-me i, en canvi, no parar de trobar-me amb gent. Per tant, ha sigut una vida d'una certa tensió. El meu ideal era retirar-me, i continuament em trobava amb gent".

També el fet de caminar, de voler saber què hi ha més enllà, suposa certa ambivalència que no s'acostuma a associar amb l'aparent vida resposada i centrada d'un monjo: "Mentre no arribi a terme, buscaré. I, per tant, buscaré com a monjo, com a cercador, com a investigador i, mentre tingui forces, com a esportista. Caminar és una acció simbòlica que m'ajuda a continuar buscant.

Em sembla que és un patró d'existència, de la persona insatisfeta. Bé, que vol satisfer-se".

Experiència de conciliació

Un monjo que accepta regles i dogmes però que, alhora, pensa per si mateix, indaga, replanteja, no es conforma. "La meua vida intel·lectual és això -explica al llibre-. Tot-hom diu que les coses són d'aquesta manera, que això són tres coses, quatre coses. Potser sí, però podria ser d'una altra manera. Examinem-ho, raonem-ho. El mòbil són les ganes de canviar; no de canviar, de veure altres coses. Què hi ha darre-re? Em sembla que el meu cas és constituït. Cadascú ho deu viure d'una manera diferent; per a mi és constituït. Buscar noves perspectives, buscar noves situacions, buscar. No quedar satisfet d'allò que hom diu. Buscar nous punts de vista". Aquest tarannà casa amb Giralt: "El punt de vista d'en Ramon és molt lliure i interessant, i parteix d'aquesta contradicció, amb molt bagatge de monjo, ja que fa cinquanta anys que ho és, però pensant pel seu compte. En aquest sentit, són molt interessants els dos últims capítols del llibre, quan parla del miracle del Miracle i la seva interpretació del retaule del segle XVI. Se'l mira no com a historiador, sinó com si fos un llibre: què li diu? Crec que aquesta part s'hauria de llegir caminant pel retaule".

"De totes maneres -puntualitza- no és un llibre per a especialistes, sinó divulgatiu, i m'ha sorprès que s'està rebent molt bé. Per exemple, entre la generació que ara té trenta anys i que no té els traumes del passat però tampoc coneix res i fins i tot li pot semblar exòtic, tot aquest món". "Per a mi -continua Giralt- ha sigut una experiència molt interessant, de conciliació, de deixar enrere prejudicis que portava, i dir: «Ara ja estem en una altra etapa, a veure què hi ha». No sé si vull participar d'aquesta comunitat, ara de moment ha sortit això. Tinc un problema típic de la meua generació: des d'un punt de vista espiritual ens trobem en terra de ningú, desarrelats, hem perdut la base. Tinc pràctiques de ioga, meditacions. A veure com evolucionarà, tot això. L'acostament cristià és molt diferent del de l'hinduisme i el budisme, i a les converses l'intento punxar una mica per si trobem similituds. I no és senzill. Són acostaments diferents, però segurament complementaris".